

Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова

Кафедра фармакології

Побічна дія ліків (ВК5.5)

Курс за вибором
для підготовки фахівців третього
освітньо-наукового рівня вищої освіти

Мета та завдання курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Побічна дія ліків» є здобуття аспірантами глибинних знань теорії та практики щодо принципів безпечного для здоров'я застосування лікарських засобів з врахуванням можливих побічних реакцій.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Побічна дія ліків» є формування системи знань, професійних умінь, дослідницько-інноваційної діяльності та практичних навичок під час вибору безпечної фармакотерапії та розуміння алгоритму звітування в разі виникнення побічних реакцій.

Очікувані результати навчання з дисципліни:

1. Здобувач вищої освіти орієнтується в особливостях функціонування системи фармаконагляду в Україні і світі, в нормативних документах з фармаконагляду.
2. Здобувач може створювати алгоритм реєстрації побічної реакції / відсутності ефективності на лікарський засіб.
3. Здобувачі може аналізувати причинно-наслідковий зв'язок виникнення побічної реакції.
4. Здобувач володіє навичками методології вибору оптимального лікарського препарату, для конкретного хворого з урахуванням супутніх лікарських засобів та супутньої патології пацієнта.
5. Здобувач володіє методами оцінки ефективності та безпеки застосування ЛЗ , проведення лікарського моніторингу, дослідження фармакогенетики та взаємодії лікарських засобів.
6. Здобувач здатен аналізувати та прогнозувати розвиток побічної дії ліків та проводити відповідну корекцію.
7. Здобувач може розробляти раціональні комбінації при проведенні сучасної фармакотерапії з урахуванням взаємодії лікарських засобів.
8. Здобувач може проводити оптимізацію методів фармакотерапії та профілактики захворювань у різних груп пацієнтів з урахуванням їх індивідуальних особливостей.
9. Здобувач має поняття про важливість функціонування системи фармаконагляду в Україні та світі, важливість реєстрації та звітування про побічні реакції ЛЗ/НППІ.
10. Здобувач має поняття про стратегії інноваційних розробок в фармакології та фармації щодо усунення небажаних побічних реакції ЛЗ

Структура курсу:

1. Система фармаконагляду в Україні і світі.
2. Побічні реакції лікарських засобів. Відсутність ефективності лікарських засобів при їх медичному застосуванні.
3. Автоматизована інформаційна система фармаконагляду.
4. Побічні дії нестероїдних та стероїдних протизапальних препаратів.
5. Побічні дії хіміотерапевтичних засобів. Антибіотикорезистентність.
6. Побічні дії лікарських засобів, що застосовуються для лікування захворювань серцево-судинної системи.
7. Побічні дії лікарських засобів, що впливають на ШКТ та дихання.
8. Побічні дії вітамінних препаратів.
9. Побічна дія лікарських засобів, що використовуються при імунoproфілактиці.
10. Поліпрагмазія, поліфармація. Побічні реакції та індивідуальні особливості організму.
11. Лікарські помилки.
12. Інновації в фармакології.

Форми та методи навчання:

- лекція, пояснення, бесіда, розповідь, ілюстрація, навчальна дискусія, суперечка, обговорення будь-якого питання навчального матеріалу, пізнавальні ігри/симуляція шляхом моделювання життєвих ситуацій, що викликають інтерес до навчальних предметів, створення ситуації новизни навчального матеріалу, опора на життєвий та клінічний досвід, дослідницько-інноваційний (організація пошукової творчої діяльності аспірантів шляхом постановки нових проблем і проблемних завдань).

Методи контролю:

- усний контроль: основне запитання, додаткові, допоміжні; запитання у вигляді проблеми; індивідуальне, фронтальне опитування і комбіноване; письмовий контроль, оцінювання підготовленого матеріалу (доповіді), заповненої карти повідомлення про побічну реакцію
- Підсумковий контроль - залік

Рекомендована література:

Базова література

- Побічна дія ліків. Навчальний посібник / К.А. Посохова, О.М. Олещук, М.М. Корда . - Тернопіль : Укрмедкнига. - 2023. - 288.
- Побічна дія ліків : підручник / І. Ф. Бєленічев, Н. О. Горчакова, Н. В. Бухтіярова [та ін.]; Запорізький державний медичний університет. - Вінниця : Нова Книга, 2021. - 360 с
- Побічна дія ліків - Side Effects of Medications: навчальний посібник у 2 т. / за заг.ред. В.М. Бобирьова, М.М. Потяженка. - Вінниця: Нова Книга, 2020. (I том - 352 с.); 2021 (II том).
- Побічні реакції окремих груп лікарських засобів: Навчальний посібник для студентів медичних та фармацевтичних факультетів вищих медичних навчальних закладів, інтернів, лікарів та викладачів клінічної фармакології. Яковлева О.О., Барало Р.П., Вознюк Л.А., Дорошкевич І.О., Кириченко О.В., Клекот О.О., Коновалова Н.В. та ін. - Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2020. 204с.

Рекомендована література:

Допоміжна література

- Клінічна фармакологія: підручник / за ред. О.М. Біловола. - Вінниця: Нова Книга, 2021.- 554с
- Доклінічні дослідження лікарських засобів : метод. рек. за ред. чл.-кор. АМН України О.В. Стефанова. - К.: Авіценна, 2001. - 528 с.
- Basic & Clinical Pharmacology / Bertram G. Katzung, Susan B. Masters, Anthony J. Trevor. - McGraw Hill Lange - Mcgraw-Hill, 2020. - P. 1328.
- Rang and Dale's Pharmacology. 9th edition. - Elsevier LTD (Edinburg, London, New York, Oxford, Philadelphia, St Louis, Sydney), 2020. - 761 p.
- Lippincott's Illustrated Reviews: Pharmacology. 7th edition / Karen Whalen - Wolters Kluwer (Philadelphia, Baltimore, New York, London, Buenos Aires, Hong Kong, Sydney, Tokyo)/ - 2019. - 664p.
- Color Atlas of Pharmacology / Heinz Luellman, Klais Mohr, Lutz Hein. - Thieme (Stuttgart, New York, Delhi, Rio de Janeiro), 2018. - 446 p.
- Essentials Of Medical Pharmacology / K. D Tripathi. - Jaypee Brothers Medical Publishers (P) LTD, 2018. - 1080 p.

Рекомендована література:

Електронні ресурси

- Державний експертний центр МОЗ України <https://www.dec.gov.ua/>
- Нормативно-директивні документи МОЗ України (стосовно лікарських засобів): <http://mozdocs.kiev.ua>
- Державний реєстр лікарських засобів України: <http://www.drlz.com.ua/>
- Компендіум : лікарські препарати: <https://compendium.com.ua/uk/>
- Фармацевтична енциклопедія: public@morion.ua
- Сайти фахових видань, електронних міжнародних баз даних (наприклад, PubMed - <http://www.ncbi.nlm.nih.gov>, та ін.)
- Index to Drug-Specific Information - <https://www.fda.gov/drugs/postmarket-drug-safety-information-patients-and-providers/index-drug-specific-information>
- Drugs.com <https://www.drugs.com/alpha/a.html>
- Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>
- МОЗ України <https://moz.gov.ua/>